

# DZIEJE

PL ISSN 0419-8824

# NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK  
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK  
POŚWIĘCONY  
HISTORII  
XX WIEKU

2-2022

Polska Akademia Nauk  
Instytut Historii

---

# DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik LIV

2022

2



Warszawa 2022

„Dzieje Najnowsze”  
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszcza,  
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

#### KOMITET REDAKCYJNY

Łukasz Adamski, Mikheil Bakhtadze, Roman Baron, Agnieszka Cieślikowa,  
Idesbald Goddeeris, Krzysztof Kawalec, Tadeusz Kondracki, Marek Kornat,  
Andrzej Koryn, Krzysztof Kosiński, Claudia Kraft, Piotr Madajczyk,  
Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieźin, Andrzej Nowak,  
Sławomir Nowinowski, Małgorzata Ptasieńska, Włodzimierz Suleja,  
Tadeusz Wolsza, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Michihiro Yasui

#### REDAKCJA

Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (redaktor naczelny),  
Daniel Boćkowski (zastępca redaktora naczelnego),  
Anna Nowakowska-Wierzchoś (sekretarz), Rafał Stobiecki (członek redakcji),  
Jacek Tebinka (członek redakcji), Paweł Libera (członek redakcji)

#### REDAKTOR WYDAWNICZY

Ewa Bazyl

#### TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ

Grażyna Waluga

#### ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN  
Rynek Starego Miasta 29/31  
00-272 Warszawa  
tel. 22 831 02 61-62, w. 43  
e-mail: [dn@ihpan.edu.pl](mailto:dn@ihpan.edu.pl)  
<http://www.dn-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824  
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)



© Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Publikacja dotowana ze środków publicznych  
Ministerstwa Edukacji i Nauki

Druk i oprawa: Fabryka Druku

## Spis treści

### STUDIA I ARTYKUŁY

Mateusz Nowikiewicz – <i>Nowa Administracja na rubieży cesarstwa – reformy wojskowe w chińskiej prowincji Yunnan w latach 1901–1911</i> .....	5
Jan Skórzyński – <i>U genezy Estado Novo. Przemiany polityczne i ustrojowe Portugalii w pierwszej połowie XX wieku</i> .....	27
Robert Kuśnierz – <i>Działalność Jana Karszo-Siedlewskiego na rzecz Kościoła katolickiego w latach 1935–1937 – na podstawie materiałów z inwigilacji jego osoby przez sowiecki kontrwywiad</i> .....	49
Marek Rodzik – <i>Przed gwarancjami. Próby oddziaływania politycznego Wielkiej Brytanii na Polskę. Od kryzysu sudeckiego do marca 1939 r.</i> .....	63
Przemysław Różański – <i>Zagłada Żydów w Polsce w dokumentach Departamentu Stanu USA w latach 1940–1943</i> .....	85
Jacek Wołoszyn – <i>Konspiracyjne organizacje młodzieżowe jako forma opozycji politycznej w systemie monocentrycznym – próba interpretacji</i> .....	109
Kamila Kamińska-Chełminiak – <i>Działalność aparatu cenzury z perspektywy lokalnej jako przyczynek do badań nad stalinizmem w Polsce</i> .....	131
Piotr Biliński – <i>Profesor Adam Vetulani na celowniku krakowskiej bezpieki</i> ..	153
Jakub Polit – <i>Douglas MacArthur w historiografii USA</i> .....	177
Paweł Bielicki – <i>Stanowisko Federacji Rosyjskiej wobec paktu Ribbentrop-Mołotow za rządów Władimira Putina</i> .....	197

### MATERIAŁY

Beata Szubtarska – <i>Na pomoc walczącej Warszawie. Zabiegi dyplomatyczne władz RP na obczyźnie w 1944 r.</i> .....	217
---	-----

### ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Krzysztof Kosiński – <i>„Jeden z najtwardszych orzechów do zgryzienia”</i> .....	237
--	-----

\* \* \*

Grzegorz Zackiewicz, <i>Między władzą a społeczeństwem. Zjednoczenie Polskich Związków Zawodowych 1937–1939</i> – Piotr Cichoracki .....	257
Hubert Seńczyszyn, <i>Generał dywizji Bronisław Prugar-Ketling. Biografia woj- skowa</i> – Dariusz Fabisz .....	262

# Instrukcja wydawnicza

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać w dwu egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej. Wydruk powinien być sporządzony według obowiązujących norm: Times New Roman 12 pkt, interlinia 1,5 wiersza, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi dużymi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie – w przypadku pracy wielotomowej – liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji – na końcu tekstu z prawej strony oraz afiliację (miasto).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Odnośniki do przypisów (dolnych) w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. – wiek lub r. – rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7, dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku – w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części – cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przesłania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułu i artykułu recenzyjnego streszczenia (do 3000 znaków ze spacjami) i zarysu treści (do 500 znaków ze spacjami) w języku polskim, wykazu słów kluczowych w języku polskim (do 5–7 słów lub wyrażeń), bibliografii zawierającej wszystkie opracowania cytowane w przypisach, a także biogramu (do 500 znaków ze spacjami; tytuł naukowy, instytucja, zainteresowania naukowe).

INSTYTUT HISTORII PAN  
PRZEDSTAWIA

DARIUSZ JAROSZ

LUDZIE „TRZECIEGO WIEKU”  
I ICH WARUNKI ŻYCIOWE  
W POLSCE W LATACH 1944–1989

GŁÓWNE PROBLEMY (ANALIZA HISTORYCZNA)



[www.ihpan.edu.pl](http://www.ihpan.edu.pl)  
[www.ksiegarnia-ihpan.edu.pl](http://www.ksiegarnia-ihpan.edu.pl)

ISSN 0419-8824



9 770419 882207 06 >